

(ג) ג' תורה' אלה
[אורח חיים קטורת והנחמה]

מצות משלוח מנות לשלוח לאיש אחד, אבל שתי מנות דוקא, וחידוש בעיני דברי הגאון בעל בן איש חי (בספרו תורה לשמה סי' קפ"ט) שאם השתי מנות הם בכלי אחד, אגד כלי שמה אגד ולא יצא מצות משלוח מנות הוזהר כמנה אהת, ולדבריו ח"ו רוב בית ישראל אינם יוצאין מצות משלוח מנות.

ודבריו תמוהין ביותר שלענף שבת דוקא שצריך עקירה והנחה לא נקרא הוצאה עד שמוציא את כל החפץ ולזה אגד כלי שמה אגד וחשיב שעדיין לא הוציא את החפץ שבתוך הכלי, אבל כאן צריך שני מינים ולא שתי נתינות נפרדות לאדם אחד, ופשיטא שיוציאין כה"ג המצוה.

(ה) ח' חסות פורין
ח' חסות פורין

ט' כתב הרמב"ם (הל' שבת פ"ב ה"א) "קופה שהיא מלאה חפצים אפילו מלאה חרדל והוציא רובה מרשות זו לרשות זו פטור עד שיוציא את כל הקופה, וכן כל הדומה לזה, שהכלי משים כל שיש בו חפץ אחד" ע"כ, והמקור בגמ' (שבת צ"א:), ועפ"ז כתב בשו"ת תורה לשמה (סי' קפט) דמי ששלח לחבירו ב' המנות בכלי אחד דחשיב מנה אחת ואין כאן ב' מנות לרעהו, שהכלי משים כל שיש בו כמנה אחת ולכן צריך להניחם בשני כלים כדי לקיים משלוח מנות איש לרעהו, עכת"ד. ואמר מו"ר שליט"א שהוא חידוש עצום לדמות מהא דשבת להכא, דהתם תלוי בהוצאה, שלכן דנין כל הכלי כאחד, משא"כ בנידו"ד תלוי בב' מנות והא איכא, ומה שיש אגד כלי אינו עושהו למנה אחת, ולדינא פשוט דיוציאין ידי חובה ככה"ג, עכ"ד.

והנה כתב בבאר היטב (סי' תרצה סק"ז) "מי ששלח לחבירו דג וביצה שעליו או פת ופניו טוחות כביצה, יש להסתפק אי יוצא ידי חובה של משלוח מנות (עדות ביעקב סי' צב) ע"כ, והספק תלוי בהך דתנן לענין עירוב תבשילין (ביצה טו:): "ושוין בדג וביצה שעליו שהן שני תבשילין", דהרמב"ן בתורת האדם כתב דקולא הוא שהקילו בעירוב ע"ש, וקא מסתפק ל"י אי גם במשלוח

מנות מיקרי ב' תבשילין, והנה בודאי דלענין הוצאת שבת פשוט דמיקרי חפץ אחת, ואפ"ה לא נסתפק הבאה"ט לומר דמחמת זה לא יצא ידי חובתו, ורק משום דהוי בעצם תבשיל אחד קא מסתפק דאפשר דלא יצא, ואף בזה מצד דכיון דלענין עירוב תבשילין מקילין בו להחשיבו כב' תבשילין שפיר מיקרי ג"כ ב' מנות, והוא דלא דכברי שו"ת תורה לשמה. וכ"מ בערוה"ש (סי' תרצה סעי' יז) שכתב "וראיתי מי שמסתפק בדג וביצה שעליו אי זהו שני מנות כמו בעירובי תבשילין (באה"ט שם) ולי נראה דכפי מ"ש בסעי' טו דבעינן דבר חשוב, ממילא דטיח הביצה שעל הדג אינו עולה למנה אחת, וכן כל כיוצא בזה" ע"כ, ומבואר דרק משום הך לא יצא, אבל מצד היותו כחפץ אחד לענין הוצאת שבת לא איכפ"ל כלל, ומבואר דגם ככה"ג יצא ידי חובתו.

ובשו"ע סי' תקנב (סעי' ג) "וכן יש להחמיר וליזהר משני מינין בקדירה אחת כו" ע"כ, ובבהגר"א (שם) כתב דב' מינין בקדירה אחת אסור מדינא, דדוקא בדג וביצה שעליו דמדינא חשיב כתבשיל אחד ורק דלענין עירוב הקילו להחשיבו כשני תבשילין, בזה הוא דקאמר המחבר דהוי רק בגדר חומרא להחמיר בו בערב ט"ב, אבל ב' תבשילין בקדירה אחת הוי מדינא ב' תבשילין ע"ש, והובא בביה"ל (שם ד"ה וכן), ולא לישתמיט לן לשום אחד מהפוסקים לומר שאם אכלן שניהם בקערה אחת ה"ה רק תבשיל אחד משום שהכלי מצרפן, וכיון דמבואר מדברי האחרונים דשפיר איכא לדמות לעירוב אי לאו משום דבעירוב הקילו, א"כ מוכח דה"ה לענין דירן שפיר מיקרי ב' מנות אע"ג שהם בכלי אחד. וראיתי (הליכ"ש פרק יט הע' לו) שגם הגרשו"א הורה שא"צ לחוש לדברי התורה לשמה, וכ"כ בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' צו סק"ד).

לכנה אהוד

אשר קצת

דעתן לשלוח מנות ליה

(א) יד אור ס תרצה ס 2

(ב) שנה ברחה (פ)

(ג) קהל הבית-העיר

(ד) יד קורב אלה

(ה) קהל הבית-העיר

(ו) אור אור ס תרצה

ד * יחייב (יח) לשלוח לחבירו (יט) שתי מנות (ו) [ד] בשר * או של (כ) מיני אוכלים שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מתנות לאיש

אחד ה"כל המרבה לשלוח לריעים משוכח ו"אם אין לו מחליף עם חבירו (כא) זה 'שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו: הגה יש (כב) לשלוח מנות (ט) ביום ולא בלילה (מדברי הרא"ש פ"ק דמגילה) ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם (כג) או מוחל לו (כד) יא (ט) [ה]

(ז) נ"ה (פ)

ד' (יח) לשלוח. כמ' עין ליון ס' מ"ד נספיק אס הציא בעצמו המנות ולא ע"י שליח או יוצא כיון דכתיב ומשלוח נישא דבעינן דוקא ע"י שליחות ע"ש: (יט) שתי מתנות. בעינים הקפידו (כד) ליתן לשני עניים דמנוה לחלק משא"כ בעשיר דדי כשנתן לאחד: (כ) מיני אוכלין. ולא צדיים ושאר דברים (כה) וה"ה משקה דשפיר דמיי דשמה בכלל אכילה (כו) וכן סגי באחד אוכל ואחד משקה ובעינן שיהיה

מין אוכל (כו) המנושל ולא בשר חי דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע (כה) ו"א דכיון שהוא שמוט וראוי להכשיל מיד שרי: (כא) זה שולח לזה וכו'. ויוצא י"ח (כט) אע"פ שהולך אח"כ לסעוד אלו: (כב) לשלוח מנות ביום. וה"ה מתנות לאצונוס אס לא שקיים המנוה דשילות מנות לאיש אחד ומתנות לשני אצונוס ביום אין נ"מ כמה שרצה להוסיף עוד בלילה: (כג) או מוחל לו. ר"ל שאומר הריני כאלו המקבלתי: (כד) יצא. והפ"מ מולק ע"ז וכן

החכם סופר נקי ק"ו מתמה ע"ו: (כה) ואשה חייבת וכו'. שכוין (ל) היו באומו הנס וזריכה היא לשמח ולשמח לב אצונוס וכתיב קימו וקיבלו היהודים וגו' וגם נשים בכלל. וכתיב המ"א לא ראיתי נוהגין בזה ואפשר דוקא באלמנה אבל אשה שיש לה צעל צעלה משלח צעילה לכמה אנשים ומ"מ יש להחמיר:

(ח) קהל הבית-העיר קלנר

וכע"ז שאלתי למו"ר שליט"א אודות מאכל המכונה 'פראנק אין א בלנק', והשיב שהדבר פשוט דמקרי תבשיל אחד, ואפי' אם יוסיף ליתן קצת קטשוף בצידו לא מיקרי עי"ז ב' מנות, כי הקטשוף הוא רק כתבלינים בעלמא שאינם נאכלים בפנ"ע, עכ"ד. ועמש"כ בסמוך (סעי' ט).

אמר מו"ר שליט"א דהנה סלט ירקות שכבר מעורבב כל הירקות יחד מסתברא דהוי מנה אחת, שזהו גופא מנה הנקרא 'סלט' והאילו פנים חדשות באו לכאן, ואנן-הא בעינן ב' מנות, ואה"נ

אם היו כל הירקות בנפרד שפ"ל מקרי ב' מנות דאז הא הוי רק ירקות נפרדים, אבל כיון שעירבב הכל יחד ועשה ממנו סלט, נראה דלא שייך להחשיבו כב' מנות. ואפי' אם נתן בו בשר שהוא דבר חשוב וצריך לברך עליו בפנ"ע, מ"מ לא מיקרי עי"ז ב' מנות, דסו"ס הכל מנה אחת, עכ"ד.